

Er was eens...

RELAX CULTUUR

Veelvuldig bekroond auteur Marita de Sterck is van kindsbeen af gefascineerd door verhalen. Ze reist de wereld af met gespitste oren, steeds op zoek naar ongemeen boeiende vertellingen. Haar zestig favorieten bundelde ze in 'Stoute meisjes overal, Volksverhalen over liefde en lef'.

Vanwaar je interesse in volksverhalen?

Mijn vader was een eenvoudige kleermaker die goed kon vertellen. Hij verhaalde over wat hij als kind had gehoord: over de monsters die in het slijk van de Rupel woonden en nieuwsgierige meisjes pakten, over Kludde die de mensen 's nachts in de nek sprong en met elke stap zwaarder werd, en over de Grote Oorlog... toen er in de streek honden werden geslacht en opgegeten. Ik raakte als kind in de ban van die verhalen en kreeg zin om er iets mee te doen, om zelf ook te vertellen. Die passie is gebleven. Waar ik kom tijdens mijn reizen, bedel ik om verhalen. In ruil vertel ik dan vaak de volksverhalen die ik als kind hoorde. Ik heb verhalen opgenomen bij de Navajo-, Trio-, Wayana- en Ticuna-indianen in de VS, bij de Toearegs in Zuid-Algerije, bij de Warlpiri-Aboriginals in Australië, bij de Marrons in Suriname, bij de San, de Bapedi, de Basotho en de Tsonga in Zuid-Afrika...

Je bent antropologe van opleiding. Hoe omschrijf jij volksverhalen?

Ze zijn van het volk en dus naamloos. Er is geen auteur bekend. Soms kennen we wel een verzamelaar-optekenaar, maar doorgaans is het een mysterie wie ze het eerst vertelde. Ze reizen, door de ruimte en de tijd, ze veranderen tijdens hun reis, ze verbinden generaties en culturen. In mijn boek staan veel volkssprookjes waarin meisjes het opnemen

tegen menseneters, rovers, moordenaars, dieren als bruidegom en bloeddorstige verwanten. Maar ik heb ook mythen opgenomen die gaan over de oorsprong en eigenheid van een groep, hoe ze denken over vrouwelijkheid en mannelijkheid, over goden en scheppende krachten. En ook een aantal streekgebonden sagen en legenden, onder meer over pekduivels in de Rupel, de witte juffrouwen of 'wieven'... In het huis van de volksverhalen wonen verschillende genres. (*glimlacht*)

Wartoe dienen volksverhalen?

Samen genieten van verhalen staat vaak voorop, 'plezierbintenis' smeedt een groep aan elkaar. Maar er is meer: veel verhalen willen de volgende generatie ook iets leren over belangrijke onderwerpen zoals liefde en dood. Met vertellingen worden jongeren in de puberteit ingewijd in hun nieuwe lichaam, in het leven als volwassene en ook in een manier van samen leven en denken. De harde kern van een cultuur, de eigen moraal zit er dus in. Sommige verhalen kunnen volgens mij ook de weerbaarheid van jongeren versterken, omdat ze duidelijk maken waar de grenzen liggen. Ze gaan nogal eens over emoties waarover we niet makkelijk spreken, ze sluiten aan bij onze verborgen dromen en fantasieën. Dus er zit ook een soort emotionele ontlading in. Wat ik zo fijn vind, is dat iedereen er iets anders in kan zien of horen, precies omdat ze zo rijk zijn.

>>

Zijn we die vertelcultuur niet aan het verliezen, met de komst van televisie en andere vormen van entertainment?

Helaas is dat waar. Ik heb ook ervaren hoe overal ter wereld minder dan vroeger wordt verteld en hoe kostbare verhalen verloren gaan. Juist ons niet-tastbare erfgoed is zeer kwetsbaar. We moeten het koesteren voor de komende generaties. Volksverhalen sterven als jonge lichamen ze niet verder dragen. Daarom is het zo belangrijk om die verhalen ook aan jongeren mee te geven. Ik hoop dat ik met mijn bundel enkele verhalen overlevingskansen heb kunnen geven. En dat mensen na het lezen zin krijgen om weer meer te vertellen, aan hun kinderen en kleinkinderen. Er groeit een grotere belangstelling, dat merk je aan vertelsessies in bibliotheken en op scholen.

“De bouwstenen van een goed verhaal zijn de verlangens en angsten die we allemaal delen.”

Je bent zelf schrijfster. Wat zijn de ingrediënten voor een goed verhaal?

Wat dat betreft vormen volksverhalen een prima leerschool. Ze tonen hoe je verhalen bouwt. Respect voor je publiek is een must. Welke leeftijd ze ook hebben, schat je toehoorders en lezers hoog in. Vertrek van wezenlijke onderwerpen waar iedereen mee bezig is. Gooi je aas uit, trek je publiek in je verhaal met een krachtige opener en doe er alles aan om ze vast te houden. Creëer personages van vlees en bloed en maak het die personages vervolgens knap lastig. Het is een vorm van spelen; de bouwstenen zijn de verlangens en angsten die we allemaal delen. ::

Ontdek ‘Stoute meisjes overal, Volksverhalen over liefde en lef’ (Uitgeverij Manteau) van Marita de Sterck op de Antwerpse Boekenbeurs. Als lid van vtbKultuur en VAB krijg je van maandag 7 t.e.m. donderdag 10 november € 2 korting op vertoon van je lidkaart (max. 2 personen per lidkaart). Meer info: www.boekenbeurs.be.

Win het boek ‘Stoute meisjes overal’

Al vijftientig jaar verzamelt antropologe en jeugdauter Marita de Sterck volksverhalen uit de hele wereld waarin vrouwelijkheid centraal staat. Haar zestig favorieten zijn gebundeld in dit boek. Wil je weten wat de wolf echt uitvat met het mooie, ongehoorzame meisje en wanneer de Schone Slaapster echt ontwaakte? Hoezeer niet alleen de wolf, maar ook de grootwaterslang, de tapir, de dolfijn, het varken en de maan belust zijn op vrouwen vlees? Hoe Assepoester, Sneeuwitje, Roodkapje en het Beest zich gedragen op een ander continent?

vtbKultuur schenkt 10 exemplaren weg van haar boek ‘Stoute meisjes overal, Volksverhalen over liefde en lef’.

Surf naar www.vab.be en geef het antwoord op volgende vraag:

Wanneer kan je naar de verhalen van Marita de Sterck luisteren bij de vtbKultuur-afdelingen?

- A. Januari/februari 2012
- B. Februari/maart 2012
- C. Maart/april 2012

Het juiste antwoord vind je op deze pagina's!

Verhalen om bij weg te dromen

Van de onbekende Azoren, over de ruige westkust van Ierland tot Nieuw-Zeeland: met vtbKultuur verruim je je blik op de wereld. Onze 165 afdelingen organiseren samen zo'n 3.000 activiteiten, waaronder honderden

reportages. Bevlogen globetrotters voeren je met hun verhalen en beelden mee naar alle windstreken en laten je kennismaken met de enorme, adembenemende culturele verscheidenheid van onze wereld. In februari en maart 2012 staat ook Marita de Sterck met haar volksverhalen op het programma. Meer info, data en locaties op www.vtbkultuur.be.

Spraakmaker in bibliotheek Permeke: Guido Sterckendries

Je moet het maar doen, werken in een omgeving die de meesten van ons associëren met een rist gevaarlijke dieren, een hoge luchtvochtigheid en zowat de grootste hoeveelheid neerslag ter wereld... Guido Sterckendries, één van de meest gedreven en

geëngageerde natuurfotografen, brengt de Amazone in al haar vormen en kleuren in beeld. Met zijn foto's wil hij inzicht geven in de ecologische, economische en culturele problematiek van de Amazone. Voor vtbKultuur vertelt hij zijn verhaal in de Antwerpse bibliotheek Permeke op dinsdag 29 november om 20u.

Ledenvoordeel Met korting naar de tentoonstelling ‘Uncensored’

in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika

Wil je na het lezen van deze pagina's nog meer verhalen ontdekken van een ander continent? Bezoek dan de expo 'Uncensored, Kleurrijke verhalen achter de schermen' in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren. Via een parcours met 30 stops doorheen de zalen en kelders leer je de anekdotes van het museum kennen, de bekende en onbekende verhalen, zoals: wat doet een indiaan in een museum over Afrika, hoe werd de grote olifant gedood, enz. Elke stop vertrekt van een markant feit en illustreert de rijkdom van de collecties, het wetenschappelijk onderzoek, de geschiedenis van het museum en is tegelijkertijd een gelegenheid om de redenen en doelstellingen van de geplande renovatie aan te tonen. De tentoonstelling loopt t.e.m. 8 juli 2012. Daarna sluit het museum een tijdje de deuren. Meer info: www.africamuseum.be. Op vertoon van de bon op p. ??? krijg je € 1 korting op de toegangsprijs.

vtbKultuur heeft **165 lokale afdelingen** die jaarlijks meer dan 3.000 activiteiten organiseren in heel Vlaanderen. Ook in jouw buurt. Alle informatie vind je op www.vtbkultuur.be.

Voor **meer informatie** over onze activiteiten en voor **reserveringen** surf je naar www.vtbkultuur.be, mail naar info@vtbkultuur.be of bel 03/224.10.52.

Colofon rubriek vtbKultuur

Medewerkers: **Elke Aerts, Roel Daenen, Wim Kempenaers, Wim Oosterlinck, Véronique Peeters**
vtbKultuur, Osystraat 35, 2060 Antwerpen – tel. 03/224.10.52 – fax 03/224.10.56 – info@vtbkultuur.be – www.vtbkultuur.be